

NYE ARRESTASJONER.

Det har vært en mengde nye arrestasjoner i Bergen, Ålesund, Grue, Finnskog og Oslo. Av de som er arrestert i Oslo er igjen ~~en røde~~ kjerte folk i arbeiderbevegelsen, således Hans Hegg i Jern og Met. og nestformann i samme forbund Om. Edmundsen, Martin Strandli i Obes. formann i fellesstyret for funksjonærforeningene i Oslo, Westi Olsen, styremedlem i Samorganisasjonen Erling Antonsen m.fl.

Sekretær Einar Gerhardsen er overført fra Grini til Møllergt. 19. Behandlingen på nr. 19 er igjen skjerpet, bl.a. får ikke fangene besök på 2 måneder.

Quislings motto er i sannhet: Med ulov skal land ødes.

BONDEN UNDER NAZISMEN.

De norske bøndene blir stadig tutet ørene fulle om hvor herlig de skal få det når "nasjonal-sosialistene" får stelle for dem. Men hvordan er det med "sosialismen" på landsbygda i de landene der nazistene har hatt makten alt for lenge alt?

I Japan er 70 % av alle bønder jordløse forpaktere, som må svare over 50 % av høsten i avgift til eieren (junker eller banken). Fagfolk regner at den japanske bondeklassen sleper på en samlet gjeld av mellem 5 og 7 milliarder yen (1 yen = 1 krone). Loven gir forpakteren liten eller ingen beskyttelse mot junkeren eller banken.

Italia har 11 mill. bønder og vel 4 mill. bruk. De fattige bøndene som hver har op til 5 hektar jord, rår saulet over 3 mill. bruk. Fattigdommen på landsbygden er så stor at bøndene i enkelte distrikter (f.eks. Friaul) ikke smaker brød året rundt. Samtidig eier 20 000 godseiere over 50 % av all jord. (Italiensk statistikk).

I Tyskland er det snarere verre enn bedre. 2.5 mill. bønder eier 19 % av all dyrket jord, mens 17 000 storgodseiere eller 1 % av alle brukene har nesten 35 % av all dyrkbart jord. Enkelte tyske storgodseiere rår over mer jord alene enn 100 000 tyske bondegårder tilsammen.

HVEM HAR RETT?

"Under verdenskrigen 1914/18 var den tsaristiske soldaten militært sett den tyske helt underlegen, mens den bolsjevikiske i så måte er minst like god, og ofte tilmed overlegen". (Oberstløytnant Soldan i Völkischer Beobachter 16/12-41).

"For det kan jeg si: Soldaten der fremme føler sin tårnhøye overlegenhet over sovjetrusserne. Å sammenlikne dem med vår soldat ville være en fornærrelse." (Hitler, Berlin 30/4-42).

HVEM SIER SANNHETEN?

"I en landsby (i Sovjetsamveldet) var hungersnøden i 1937 så alvorlig at innbyggerne ikke så annen utvei enn å drepe og spise 30 barn". (Minister Jonas Lie i Klingenberg kino 24/1-42.)

"Ethvert barn i Deres land har sjansen til å bli en Edison, om det studerer og arbeider som Thomas Edison gjorde.... Mine inntrykk er overveldende. Barna tiltrekker seg oppmerksomheten ved sitt friske og sunne utseende. Overalt ble det skapt utmerkede betingelser for dem". (Fru Maine Edison, oppfinnrens kone, etter et lengre studieophold i Sovjetsamveldet 1936).

LES OG GI VIDERE!

Spør ikke hvor avisene kommer fra!

PRAT HELLER IKKE OM HVEM DU HAR FATT DEN AV!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XX F R I H E T E N . X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kvelden før slaget!

I denne våren går vi alle omkring med den kjensle at nå nærmer selve dagen for det avgjørende slaget sig i denne historiens største og uhyggeligste krig. Millionhærene vil tørne sammen ute ved frontene. Alle verdens tekniske vidundere til lands, til sjøs og i lufta vil bli satt inn i dette avgjørende og ødeleggende slag. Mennesker vil falle. Vi blir selv vitne til det Ragnarok som vår gamle norrøne gudelære har spådd den gamle verden.

Det er mørke, men ikke mystiske og overnaturlige krefter som har satt dette uhyggelige spillet iscene. Det har vært planlagt og forberedt i årevis av ev klick imperialister i verden som stid har levet av utbytting og rov og ran av mennesker og nasjoner. Nasjonal-sosialismen og fascismen var rendyrkingen av denne sosiale perversietet. Folk etter folk blev fanget inn og kvælt av disse krefter og folkenes beste sønner og menn blev stilt op mot muren. Brutaliteten og perversietet ble satt om til læresteder i digre bøker og innprentet de unge som høyeste livsmål. Alt menneskelig ble hønet som unatur. Det ble skapt en moral om herrefolkets rett og undersættenes plikter. Fridommens og framstegets fakkelsørere ble fengslet og skutt.

Det gjaldt tilslutt selve fridommens være eller ikke være i verden. Det ble klart for alle at fridom og folkestyre ikke bare var et nasjonalt, men i første rekke et internasjonalt spørsmål som vedkom hver enkelt av oss. Alle frie folk reiste seg til en mektig og samlet front mot barbariets Sovjetsamveldet, verdens forpost mot barbariet fascismens og krigens krefter, kinesernes og de farvede folkeslags tallrike millioner, den angelsaksiske verden og alle fridomselskende menn og kvinner i de undertrykte land. Fridommens seier er nå sikret. Slaget imorgen skal fullende barbariets undergang.

For oss nordmenn er kampen klar. Vår fridomsstrid begyndte ikke den 9 april 1940, men var en strid som har pågått i halvannet hundreår. Vår beste sønner og døtre er nå med i denne tyngste kamp i vår historie. For dem er krigens bittert alvor, noe mer enn et rasjoneringsspørsmål eller en inntressant prat over kaffesurrogaten. Vi har skapt en fast indre front av alle nordmenn, og ute i verden kjemper landsmenn til skulder med fridommens stridsmenn fra andre underkuede folk. Mange av disse underkuede har kanskje aldri kjent hvad virkelig fridom er, men hundrars treldom fra fremmede imperialister og egne svikere har likevel ikke kunnet slukke ut denne fridomsflammen i deres bryst. De er alle herdet og stålsatt i denne strid mot fremmede herra som sökte "livsrom" i deres fedreland. Den polske nasjonal-sangen tar til med disse ord: "Ennå er ikke pollen tapt, så lenge som vi lever". Slik er den ånd som altid trassat fremmedåket og som fyller alle patrioter idag.

Slik er også vår nasjonale fridomsstrid en internasjonal strid som den er det for hvert folk. Og alle disse stridsmenn som idag kjemper for fridom og fred, kjemper ikke for en imperialistisk "fred", en fred som i seg selv bærer spiret til ny urett og ny krig. De ofrer sitt liv for en fred som en gang for alle skal sikre retten og lykken for alle mennesker av alle religioner og folkeslag, en verdensordning bygget på likhet og rettferd. Derfor er det hevdet at vår seier vil innlede et nytt tidsrom i historien.

Nettopp i dette stykket er denne krigens så ulik den forrige. Det er en avgjørende forskjell på de krigsmål verden stiller seg idag og de som ble satt forrige gang. Målet er en verdensordning som sikrer folkestyre og sosial rettferd for alle folk, ikke bare de underkuede av idag, men i like stor grad for de overvunne av morgen, - for de tyske og

italienske folket. En er idag fullt klar over at social urett, arbeidsøyse, det ene menneskets utbytting av det andre, også er hovedårsaken til ufred mellom folkene. Under forrige verdenskrig gjorde dette synet seg gjellende vesentlig bare fra arbeiderrörla sin side. I dag er det i ferd med å slå igjenrem overalt. Også de ledende statsmenn i England og Amerika hevder dette prinsipielle synet for den sosiale etterreisinga etter krigen og det er disse idealer verdens folk kjemper og dør for idag. Selve kampen for fridommen er også kampen for rettferd og menneskelighet, selv om vi i dagens strid ikke kan bruke menneskelighet mot en fiende som aldri har lært dette omgrep å kjenne, så lenge vi har fienders militærhåvel på nakken. Men som morgendagens seirherrer vil historien da stille dette krav og ansvar til oss.

Orkla Gruber, som nå arbeider helt for tyskerne, har vært utsatt for et attentat så verket må stå i 4 måneder. 3 mann overfalt og kleroformerte vakt og sprangte transformatoren. Tyskerne mener det ikke kan være bygdefolk som har vært ute, og det er så vidt vi vet ikke foretatt represalier mot dem ennå.

Bjarna Barby, "fylkesøkonomisjef" for "Stor-Oslo fylke" av NS og fhv. reisesekretær i Blå kors er utnevnt til ressiderende kappelen i Gamle Aker menighet. Fyrén het tidligere Bjørne Olsen og gjorde seg kjent i sin tidligere bransje ved et større underslag.

Tyskerne har sendt instruksjoner til den "norske" presse der det heter at den ikke må omtale britiske flyåttak på Tyskland og at de vil betrakte alle meldinger om russisk framgang som bolsjevikisk propaganda. Ingen ting må bli sagt om de forholdsregler som er tatt mot prestene og en må heller ikke ta inn uttalelser av disse.

I Holland er praktisk talt alle offiserer og kadetter arrestert og sendt i tysk konsentrationsleir. Det er tatt 500 gisler som tyskerne truer med å skyte i tilfelle det ikke blir slutt på sabotasjen. Det foregår også massetransport av hollandsk arbeidskraft og fanger til arbeid i Tyskland og tilade hærtatte områdene av Sovjetsamveldet.

Den polske fridomsdagen den 3 mai ble det trass i strengt forbud flagget en mengde steder i Polen. Det blev lagt kranser på den ukjendte soldats grav og tusenvis av polakker gikk i tau demonstrasjon forbi graven så tyskerne måtte gripe inn og spreng demonstrantene. - Videre blir det meldt fra Polen at professoren for den polske landbrukshøgskolen Stanisky og en annen polsk professor Ryssko... er død på grunn av den behandlingen de har vært utsatt for i konsentrationsleiren.

Minnisterpresidenten für die besetzten norwegischen Gebiete har etter foretatt en "statshandling". Denne gangen er det så og så lang straff s.v. for alle de som yter hjelpe til de nordmenn som har blitt offre for det tyske barbariet. Vi takker for hjelpen. En sterkere appell om å slutte opp om vår illegale front kunne vi ikke få.

I Tyskland er det tatt nye forholdsregler mot arbeiderne. I en offisiell avklaring blir det truet med de strengeste straffer for dem som skader lisplinen i bedriftene. En korrespondent for Svenska Dagbladet melder om særlige vaktpatruljer i post og jernbane-estaten.

Kringkastingen i Praha avbrøt sendingen den 27/5 og meldte at det hadde vært forrøvet attentat mot "riksprotektor" Heydrich. Nærmere enkelheter ble ikke gitt og det ble heller ikke meldt om Heydrich kom tilskade. Det er nå krevd strenge straffer og almindelig portforbud over hele Tsjekkoslovakia.

I Mannheim i Tyskland, som i det siste har vært utsatt for harde engeske bombardemanger, er 14 tyskere dømt til døden og skutt. De hadde drevet "kommunistisk virksamhet" og gitt ut illegale aviser. Av omsyn til folkestemningen er dødsdommene hemmeligholdt i Tyskland, men det uten-

landske "nyhets"byrået Transocean offentliggjorde den ved en feiltak.

Det engelske arbeiderparti åpnet sitt 41 landsmøte i London den 25 mai. Møtet talte 300 representanter og satt sammen i 4 dager. Under full offentlighet har de diskutert nasjonale og internasjonale spørsmål idag. Ved krigsutbruddet i 1939 gikk arbeiderrörla i England etter en del strid inn i borgfredspolitikken. De nye valgene i 1940 ble utsatt til etter krigen, og det skulle bare foretas suppleringvalg om en representant døde eller falt fra, og det skulle ikke i noe tilfelle være parti- strid på slike valg, men representanten tas ut etter styrkehøve i parlamentet. Sia nederlaget i Frankrike og Norge i 1940 har det vært samlingsregjering med Churchill i brodden. Borgfreden har allikevel ikke ført til at det politiske liv sovnet av. Det har vært harde diskusjoner i parlamentet om regjeringens politikk, og det har ført til flere omdannelser for å imøtekommne folkeviljen. Det er allikevel ikke partipolitikken, men krigsstemningen som pregor landet idag. Folkestemningen i England krever den annen front og tar til å bli utolmodige. Tydeligst kommer kanskje dette til orde i Lord Beaverbrooks presse. Han var tidligere en kjent antikommunist, men etter et besøk i Sovjetsamveldet har han av alle krefter gått inn for hjelpe til Sovjetsamveldet. Dette svarer helt ut til folkestemningen. I sin tale takket også Churchill publikum for at det ikke bad om fred i det tredje krigsår, men hensynsløs kamp mot fienden. - Dessuten er en mye optatt med å diskutere krigsmålene ikke minst av omsyn til stemningen i det tyske og italienske folket, som har vært endel fangst inn av propaganden om "plutokratenes krig". Det engelske folk husker også nøden og de millioner arbeidsløse etter siste krigen, og vil være sikker på at det blir skapt en bedre og rettferdig verdensordning denne gang, også for det tyske og italienske folk. Utenriksminister Eden gikk svart langt på dette punkt i sin tale og karakteriserte varig fred som en utopi saframt det ikke kom et om-skifte her så en undgikk underornering og arbeidsløyse i framtida. Bare en viss gruppe høykonservative i England reagerte mot dette. - Ellers har kullsituasjonen forverret sig endel på grunn av økt krigsproduk-sjon og utkommandering av gruvearbeidere. Det er nå rasjonering av kull til privat bruk og arbeiderrörla har krevet at gruveindustrien blir nasjonalisert. Denne rasjoneringen har vært endel motstand hos de konservative som også protesterer mot kontroll av private beholdninger. Det har også vært endel misnøye innen arbeiderrörla med at dens stilling i regjeringa ikke svarer til innflytelsen i folket og borgfred-politikken har vært kritisert endel. Med overveldende flertall vedtok dessuten Arbeiderpartiet en resolutjon om krig uten kompromisser med Hitler.

Charkovslaget har nå pågått sin 12 mai og har vært et av de største slag i denne krigen. Offensiven som ble satt igang av russerne gikk ikke i første rekke ut på å ta byen tilbake, men på å tilintetgjøre i størst mulig utstrekning de tyske styrker som skulle settes inn i den tyske våroffensiven. Likevel har russerne brutt ned den første forsvarslinje rundt byen og trengt langt inn i den andre ved byens forsteder. En rekke nye steder er erobret tilbake og blir nå befestet til nye framstøt. Det er ennå ikke mens dette skrives kommet noen samlet oversikt over resultaten, men tyskerne har hatt ennerme tap av mennesker og materiell, et tap som svarer til 2-3 tankdivisjoner. Von Bock har satt igang mot-attak som alle er slått tilbake og det er tyskerne som har måttet kjempe der russerne ville, ikke omvendt. Alt snakk om at russerne er omringet savner ethvert grunnlag. Ved Krasnograd har russerne trengt dypt inn i de tyske linjer. Den 27/5 meldte Moskva radio om nye seirer til sjos. Russerne har i den siste tid senket 5 forsyningsskip, 2 kryssere og 2 truljebåter.

Studentforeningen i Danmark, en slags samorganisasjon av de ymse studentlag i Danmark og som omfatter de fleste studenter, holdt årsmøte for

- 4 -

ei tid sia. På årsmøtet forelå ei søknad fra Danmarks Nationalsocialistiske Arbeiderpartis Studentergruppe (DNSAP) om å bli optatt i Studenterforeningen. Søknaden blev avslått og det ble vedtatt en resolusjon der det heter at Studenterforeningens oppgaver er å arbeide for Danskhet på folkestyrets grunn og kan derfor ikke tillate noe medlemsskap fra DNSAP.

Det danske dagbladet "Politikken" behandler i et stikk Nasjonalgalleriets "utstilling" i Oslo "Kunst og ukunst". Det heter her bl.a.: "Hos oss vekker det opmeksomhet at malere som Olaf Rude, Harald Giersing og Vilh. Lundström er kommet på svartelista og deres arbeider er utstill som eksempel på ukunst. Dette tyder på at utrenskinga ikke bare gjelder utskeielsene, det dårlige og talentløse, som finnes innom den moderne kunst som innom den gammeldagse, og i Norge såvel som her hjemme, men at det er tale om en sorteringnetter retningslinjer som ligger utenfor det kunsnæriske. En kan mene hvad en vil om malerkunsten i ~~x~~ nivå i vår tid, og kanskje er det ikke særlig höyt sammenlignet med andre perioder i kunsthistorien. Men ingen kan være blind for at det i de 20-30 år herr Onsager kaller for forfallsperiode er skapt tallentfull og levedyktig kunst. - Kunsten står ikke stille. Den kan ikke føres inn unnerfaste regler for hvordan den skal være. Dens uttrykksform bestemmes hverken av museumsdirektører eller av publikum. Den vil leve og gro etter sine egne lover trass i all forsök på å binde den til vedtatte uttrykksformer.

Fra Aten blir det meldt at universitetet i byen er stengt, da det mellom studentene har forekommet utslag av "sviktende disciplin". Okkupasjonsmakten hevder at stengningen er foretatt på "gresk" initiativ.

Lærerstriden har satt grå hår i hodet på mange nasist. Den endte jo med et grundig nederlag for NS som måtte gi seg på kravet om medlemskap i "lærersambandet", og lærere som nekter og står i sambandet underviser nå som før. Dette har voldt strid mellom nasistene innbyrdes. Mange vil ikke være med på et slikt tilbaketog. Det har forekommet at NS-skolebestyrere har nektet å lystre partiordren om å åpne skolen igjen. Vi har et slikt tilfelle fra Aurskog. Der har "lagfører" distriktslege Wahl nektet å åpne skolen da lærerne framleis ikke står i sambandet. Han har derfor røket udi hår med "kretslederen" for Nedre Romerike, en viss herr Halland som også kaller seg fylkesleder og skoledirektør. Da herrene ikke har kunnet bli enige om hvem som egentlig er høyest på strå, har Halland klaget til "landslederen" herr Sæther, og forlangt å få dr. Wahl fjernet fra skolen. Det er vist ikke så greit med dette førerprinsippet.

Det har i den siste tida ofte forekommet eksplosjoner ombord på tyske skip i norske havner, bl.a. i Trondheim. Det har vist seg at det var en gjennemført sabotasje av de tyske skipsmannskapene. En rekke av dem er allerede skutt. Ved eksplosjonene i Trondheim kom det mange tyskere og en rekke lagerhus ble ramponert. Skipene der skulle nordover til Murmanskfronten.

"Vi tyske opdragerce må frafor alt frigjøre oss for den forestilling at vi i første rekke er formidlere av vitenskapelige kunnskaper. Den kommende krig skal bli den prøve som viser om den tyske lærerstand har vært en duelig tjener for det tyske folket i det tredje riket". (L. Grineberg, rektor for Augusta-skolen i Berlin.)

LES OG GI VIDERE. SE OPP FOR ANGIVERE:

STOL ALDRIG PÅ EN N.S. MANN.

SPØR ALDRIG HVOR AVISA KOMMER FRA ELLER HVEM SOM LAGER DEN.

mai 1942

2900

A.

21-

Mai

1942

FRIHETEN.

Henry W. Kristiansen.

Den 22 juni ifjor ble Henry W. Kristiansen arrestert av Gestapo - Samme dag som Tyskland gikk til overfall på Sovjetunionen. Kristiansen var redaktør av "Arbeideren" og en kjent mann innen norsk presse. Det kunne stå strid om hans meninger, men aldri om mennesket Henry Kristiansen.. Han kom i tyskkonsentrationsleirer. Ved nyttårstider fikk familien han i landet melding om at han var død i fangenskapet - "av tyfys". Liket ble kremert i Hamburg den 16/1 i år. Den 11/4 ble hans aske bisatt i Skien. En liten annonsen i lokalavisen fortalte om det, men bissettelsen ble en manifestasjon av norsk ånd og vilje idag som aldri vil bli glemt. Over 1200 mennesker møtte frem fra distriktet, og det var enda bare en liten flokk mot dem som ikke kom fram på grunn av manglene samferdsel. Det var ikke vesentlige personlige venner som møtte fram, - de fleste av dem er fredløse i våre dagers Norge. Storparten var kanskje tidligere politiske motstandere, men som hadde lært mennesket Kristiansen og kjenne og som nå ville hedre en av folkets mest uredde sønner og stridsmann for fridommen. Både den store forsamlingen og et veld av kranser vitnet om norsk samhold og samkjensle idag. Presten har holdt en beveget tale der han bl. a. sa:

"Det skjer mye forferdelig i verden idag. Det som samler oss er kanskje ikke så mye i og for sig. Men for oss betyr det mye nettopp som et uttrykk for alt det forferdelige som skjer. Det vokser sterke kjensler i oss dette. Følelsen er en god drivkraft til handling, både kjærlighet og hengivenhet for en sak og harme over urett som finner sted. Vi forrenes her i kjærlighet og harme. Begge deler kan hjelpe oss langt. Men hvis det blir satt sterke sperre for vår virkestrang, kan vi opleve at ~~vi~~ både kjærligheten til en sak og hatet til uretten kan virke kvelende isted for fremmede på det vi vil skal vokse. Vi må derfor la både vår kjærlighet og harme gjennemvarme og gjennemlyse av Jesus Kristus. - Han kommer fram der vi andre synes det er stengt. Noen har oplevet at han har kommet til dem gjennem de tykkeste murer og det dypeste mørket og har gitt dem my kraft og nytt liv. Han har lagt energi både i kjærlighet og harme. Steg for stege her han hjulpet oss fram til det mål som er vårt. Jeg vet at han lever nå og er med i striden for det vi fra gammelt av har lært er både rett og godt. Fordi Jesus Kristus er med oss, vet vi også at de som dør for en god sak, de dør ikke fæfengt. De utretter noe. Og ikke alene. I Jesus Kristus, i samfund med ham lever de videre i alt det som er rett og godt. Og vi tør se fram til at vi hos Gud skal forrenes med dem en gang."

En av avdødes venner la ned en krans med disse ord: Henry W. Kristiansen var en mann med store personlige egenskaper. Han fikk ikke bare betydning for folket i denne byen eller dette fylket, han fikk stor betydning for hele landet. Og han tilhørte ikke bare en del av dette folket, en klasse eller en del av denne. Han tilhørte hele vår folk. Han var folketets store sønn. Det kunne stå strid om hans meninger. Det kunne være delte meninger om den vei han ville vi skulle gå fram til et enhetlig, nasjonalt, fritt og lykkelig folk. Det er så. Men på et punkt, på et livsviktig punkt, på et avgjørende område i vårt folks historie idag, har han vokset fram til å bli et av vårt folks store symboler på kraft og personlig hengivenhet, trofasthet og selvpøffrelse. Han var folketets sønn. Og sitt folk overlater han sin arv av de eldste karakteregenskaper. Vi hedrer hans minne ved å ta imot denne ~~virke~~ hans arv. Det er vår rett, men også vår plikt og ta denne arv og videreføre den, videreutvikle den, gjøre den levende med den samme kraft, den samme hengivenhet og entusiasme og i den samme ånd."

Det har i de siste ukene vært drevet hektiske arrestasjoner i Oslo og ellers utover landet. Ved sia av de tidligere politisk "mistenkelige"